

PROJECTE LIFE RETHINKWASTE: REPENSANT EL SISTEMA DE PAGAMENT DE LA RECOLLIDA DE RESIDUS. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

Incorporació d'estratègies de generació per coneixement emmarcat en un sistema de recollida porta a porta a Cardedeu (Catalunya)

Descripció

Cardedeu és un municipi situat a la comarca del Vallès Oriental amb una població de 18.785 habitants¹, amb una superfície de 12,10 km². Durant l'any 2021, l'Ajuntament de Cardedeu va estudiar la implementació d'un canvi de model de recollida selectiva: passar de la recollida amb contenidors oberts situats a la via pública a la recollida porta a porta, amb l'objectiu de contribuir a la consecució dels objectius europeus en matèria de recollida selectiva. En aquest sentit, la participació en la prova pilot del projecte de generació per coneixement (GxC o KAYT, en anglès *Know As You Throw*) de RETHINKWASTE contribuïa a preparar part de la ciutadania al nou model de recollida, que finalment es va fer efectiu a partir del 15 de juliol de 2022.

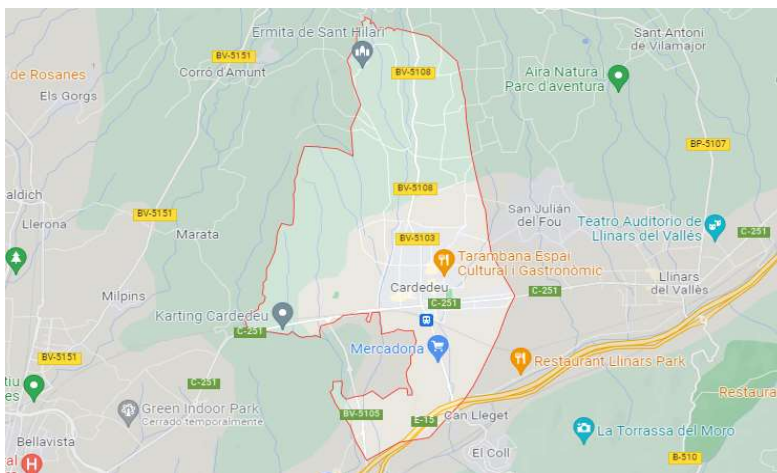
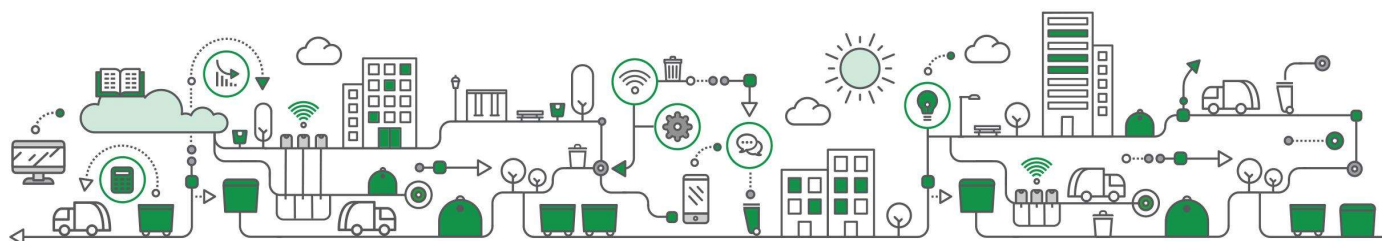

Figura 1. Mapa de Cardedeu, Font: Google Maps, 2022.

¹ Idescat, 2022.

Prèvia bustiada a 3.300 llars, sota el lema “*Coneix el que l·lences*” i durant tres mesos (des del 21 de gener 2022 al 21 d’abril 2022), els veïns participants dels barris de l’Estalvi i Poble Sec van rebre informació per a millorar el seu comportament vers la recollida selectiva dels residus. Aquesta informació va ser emesa, amb freqüència setmanal, mitjançant una plataforma d’enviament de missatgeria instantània, accessible només per part de l’Ajuntament. La participació en el projecte per part de la ciutadania, de caràcter voluntari, l’habilitava per rebre aquests missatges i participar en petites enquestes sobre coneixements, a diferents nivells de profunditat, sobre l’àmbit dels residus. En funció de la interacció amb aquests missatges, els usuaris guanyaven punts que, posteriorment, podien bescanviar per punts per lots de productes locals.

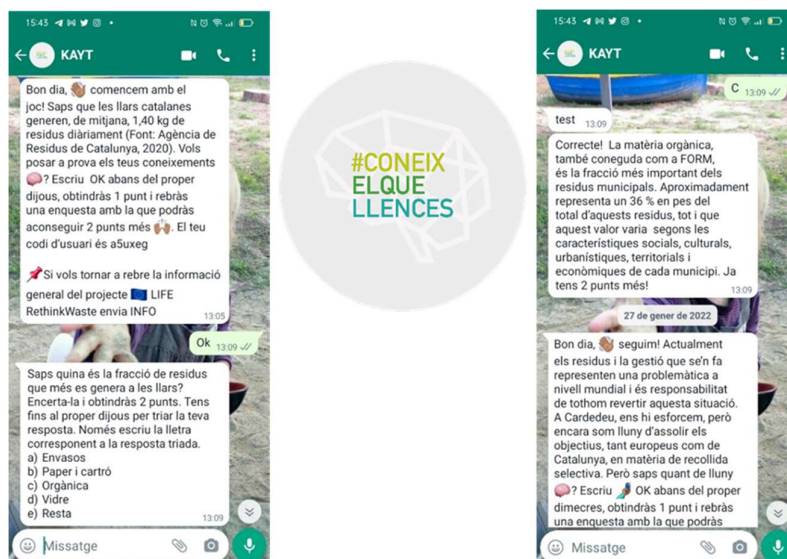
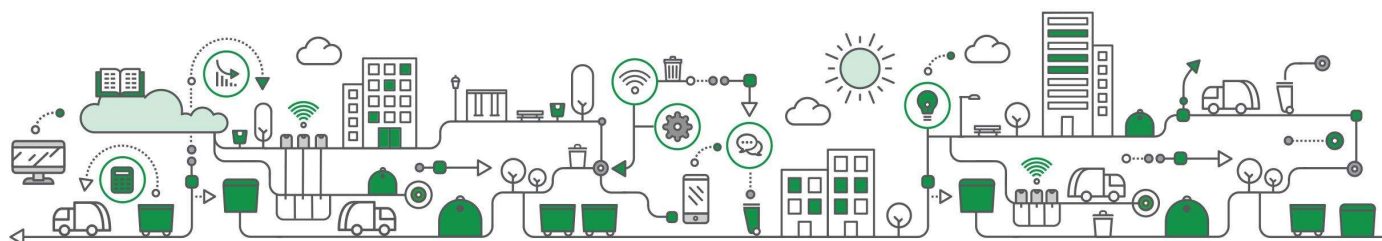

Figura 2. Exemple dels missatges enviats mitjançant Whatsapp en el marc del projecte GxC o KAYT. Font: Ajuntament de Cardedeu 2022.

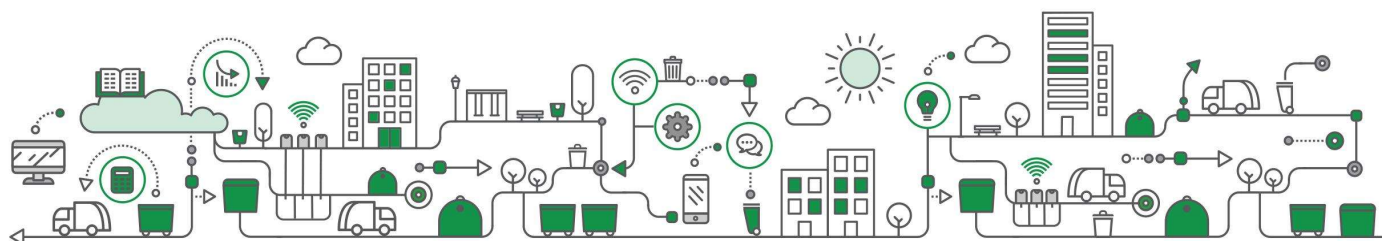
Així mateix, a escala tècnica, va implicar la participació activa del departament municipal de Medi Ambient i Residus que es va encarregar de preparar els missatges i dissenyar com aquests havien de ser. En aquest sentit, durant les primeres setmanes es van enviar missatges de contingut més genèric mentre que, a mesura que passaven les setmanes, es va enviar contingut de caire més concret, finalitzant amb qüestions vinculades amb el nou model de recollida porta a porta. Econòmicament, de cara a l’Ajuntament, va comportar l’assumpció de la despesa de l’edició de díptics, bustiada i la compra de materials de residu zero per incorporar als lots d’obsequi.

El servei de recollida porta a porta es divideix per zones en funció de les característiques de la tipologia de generador, dividint-se el municipi en tres àrees diferenciades:

-

Figura 3. Mapa de Cardedeu dividit segons les zones de recollida. Font: Ajuntament de Cardedeu, 2022.

Respecte al calendari de recollida varia en funció de la zona de recollida i de la tipologia de generador.

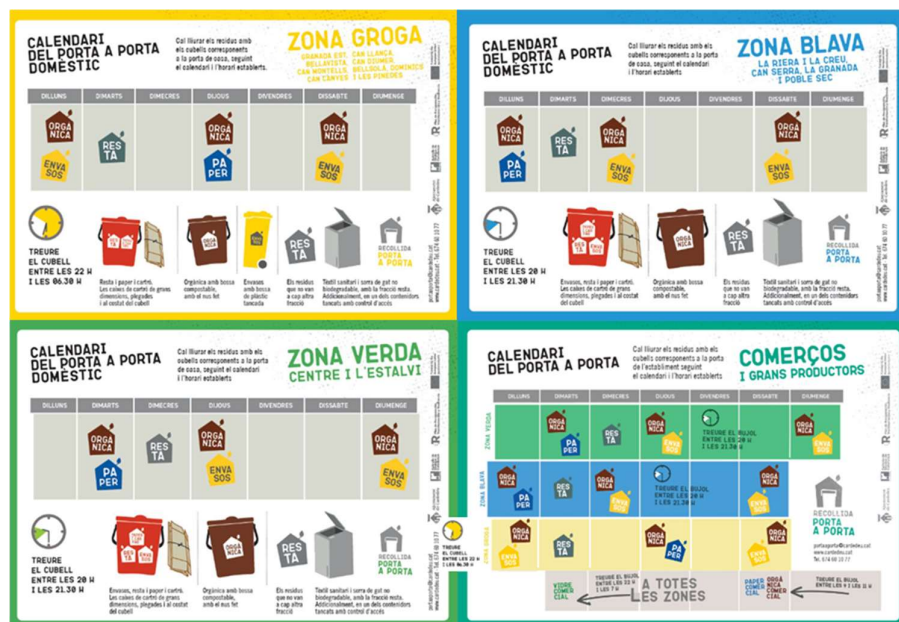

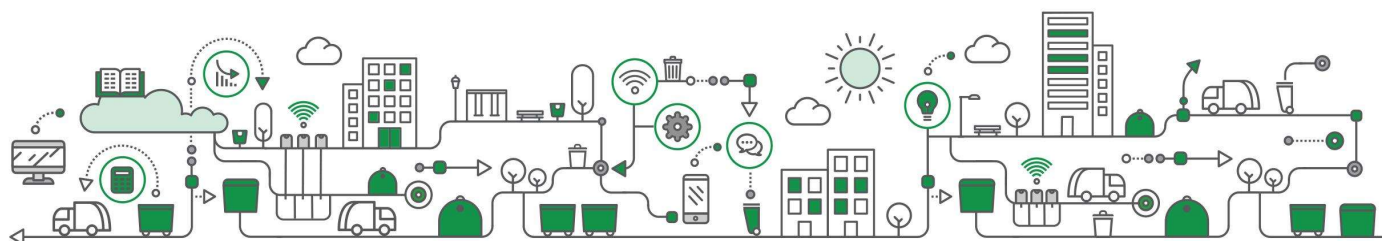
Figura 4. Calendaris de recollida en funció de la zona i la tipologia de generadors. Font: Ajuntament de Cardedeu, 2022.

La zona blava i verda pertanyen al nucli compacte del municipi, amb major densitat de població, motiu pel qual l'horari de treure el cubell és entre les 20:00h i les 21:30h, i amb els següents cubells:

- Cubell marró de 20L per a l'entrega de la fracció orgànica.
- Cubell vermell de 40L multi-material per a l'entrega de les fraccions: paper i cartró, envasos lleugers i resta

D'altra banda, la zona groga està constituïda per urbanitzacions, aquestes, amb tipologia constructiva majoritària de casa-jardí, tenen un horari de treure el cubell més ampli, entre les 22:00h i les 06:30h, i tenen els següents cubells:

- Cubell marró de 40L per l'entrega de la fracció orgànica.
- Cubell vermell de 40L multi-material de 2 fraccions per a l'entrega de les fraccions paper i cartró i resta.
- Bujol groc de 120L per a l'entrega d'envasos lleugers .

Així mateix, independentment de la zona a la qual pertany, els usuaris domèstics disposen d'un cubell airejat marró de 10L d'ús intern a l'habitatge per la fracció orgànica. En tots els casos, per a l'entrega de la fracció orgànica és d'obligada utilització les bosses i fundes compostables. Les fraccions resta i envasos lleugers s'han d'entregar amb bossa de plàstic, mentre que el paper i cartó és l'única fracció que pot ser entregada a granel.

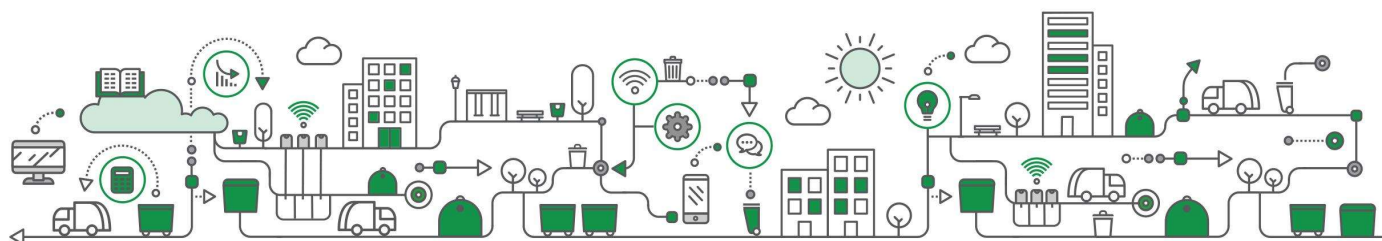
Per la seva part, en el cas dels grans generadors, s'ha fet entrega del material necessari de contenerització ajustat a les seves necessitats, variable des de 40L fins a 360L de volum.

Figura 5. Cubells d'entrega de material de recollida porta a porta (esquerra) i Oficina d'Atenció al Porta a Porta. Font: Ajuntament de Cardedeu, 2022.

Paral·lelament, es mantenen a la via pública els contenidors de recollida d'envasos de vidre i els contenidors de roba, oli domèstic i tèxtil sanitari. En aquest sentit, els contenidors de tèxtil sanitari només tindran l'obertura habilitada per aquells usuaris que tinguin alguna d'aquestes circumstàncies justificades:

- Hi hagi infants a l'habitatge que utilitzin bolquers.
- Hi hagi gent gran al domicili que utilitzin bolquers.
- Hi hagi gats a l'habitatge, correctament censats al domicili, pels que s'utilitza sorra no compostable.
- Hi hagi alguna persona a l'habitatge que requereixi tractament de cures que generi residu tèxtils sanitaris.

Resultats

2021 i Gener-15 juliol 2022

Tipus de residu	Porcentatge
Resta	68%
Orgànica	14%
Paper i cartró	7%
Envasos	5%
Vidre	6%
Poda	0%

2022 - Porta a Porta

Tipus de residu	Porcentatge
Resta	21%
Orgànica	42%
Paper i cartró	12%
Envasos	14%
Vidre	9%
Poda	2%

Respecte al percentatge d'impropis presents en les fraccions selectives, només es disposen de dades de les fraccions orgànica i envasos lleugers, atès que són les úniques sobre les quals es realitzen caracteritzacions. Des de la implantació del porta a porta, el percentatge d'impropis de la FORM ha passat del 3,24% del 2021 al 0,19% i 0,23%, el tercer i quart trimestre de 2022, respectivament. Aquests resultats situen a Cardedeu en una posició capdavantera entre els municipis hi ha implantat el porta a porta, on la mitjana s'estableix en un 1,47%.

El projecte REthinkWASTE ha contribuït a la preparació per al canvi de model de recollida, això no obstant, no és possible conèixer l'abast de la seva transcendència atès que el canvi a recollida porta a porta, ja comporta un augment de la recollida selectiva notable de totes les fraccions. En aquest sentit, des del consistori indiquen que es podria haver obtingut el màxim potencial de l'experiència pilot un cop implementat el sistema porta a porta.

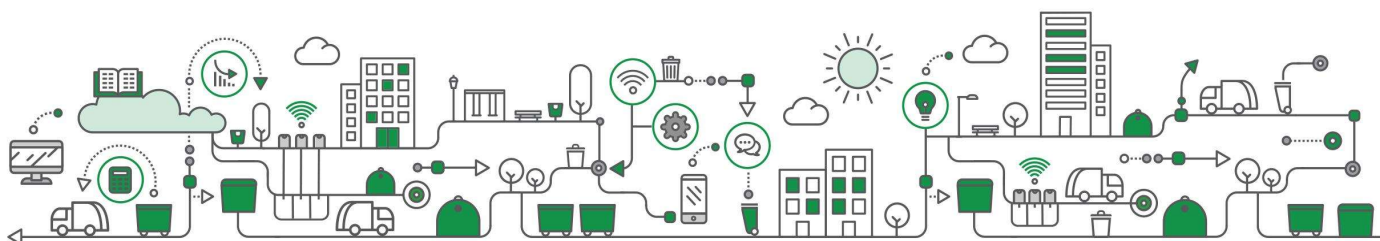
En el cas de l'aplicació desenvolupada per al sistema porta a porta, a nivell pràctic, tot i haver-se facilitat l'accés a l'aplicació mòbil, encara no s'ha fet una difusió màxima per a la seva utilització atès que encara s'estan ajustant els circuits de comunicació interna per tal de treure-li la màxima funcionalitat i que serveixi com a mitjà de comunicació per a la ciutadania.

Així mateix, la despesa a escala econòmica, de la implementació del servei porta a porta va ser la següent:

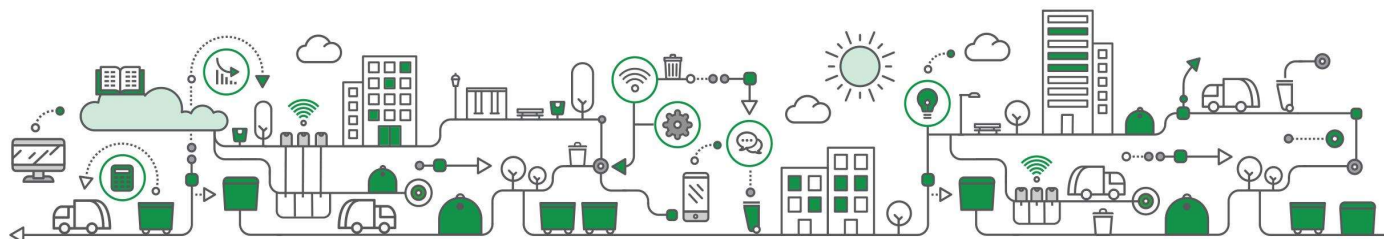
Concepte	Cost associat
Cubells, bujols i contenidors	248.089,93 €
Bosses i fundes compostables	100.282,20 €
Construcció de l'àrea d'emergència i la d'ús exclusiu de disseminats	50.941,30 €
Campanya de comunicació	76.303,84 €

D'altra banda, el desplegament tecnològic de suport al nou model de recollida Porta a Porta, ha comportat una inversió de 148.021,27€, que inclou la plataforma de gestió del servei, les diferents aplicacions del servei i la ciutadania, la tecnologia d'obertura de les àrees tancades, les bústies de tèxtil sanitari i els clauers magnètics pel ciutadà.

Amb el canvi de model, s'han presentat queixes relacionades amb la freqüència de recollida diferenciada per zones, per algunes motivades pel soroll dels vehicles o per la idoneïtat del dia de recollida d'alguna fracció, com ha estat el cas del canvi de dia del vidre comercial.

De cara a un futur es preveu la implantació de sistemes de taxa justa. Sobre el disseny d'aquesta, està pendent la realització d'un estudi per determinar aquell plantejament que millor s'ajusti a les casuístiques particulars del municipi de Cardedeu. És per això que, amb la implementació del nou model de recollida porta a porta, s'assenten les bases per poder disposar de les dades que permetin un plantejament acurat d'aquesta. L'horitzó temporal es planteja amb un marge mínim de dos anys entre el canvi de model i la seva aplicació efectiva, donat que es vol disposar de les dades reals de recollida corresponents a un any sencer i, a partir d'aquí, treballar-les i dissenyar les modulacions de la part variable.

Enllaços d'interès

- PAYT and KAYT Catalogue. Collection of experiences about pay as you throw (PAYT) and know as you throw (KAYT). LIFE project REthinkWASTE, 2020.
- Pàgina web del projecte europeu REthinkWASTE: www.rethinkwaste.eu

Més informació

Ajuntament de Cardedeu

Persona de contacte: Àlicia M. Tarodo i Casado

Contacte: tarodocam@cardedeu.cat

Ajuntament de Cardedeu

